

Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg
Christiansborg

10. juni 2020

Svar på Børne- og Undervisningsudvalgets spørgsmål nr. 84 (Alm. del) af 29. november 2019 stillet efter ønske fra Ellen Trane Nørby (V)

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for effekten på arbejdsudbuddet og BNP i 2025, hvis der fra 2020 laves et loft på antallet af gymnasieelever, der reelt betyder, at 3.000 færre unge går på gymnasium og i stedet tager en erhvervsuddannelse?

Svar

Effekten på arbejdsudbuddet og BNP i 2025 af, at 3.000 færre unge går på et gymnasium og i stedet tager en erhvervsuddannelse, vil afhænge af karakteristika for de 3.000 elever, som et sådant forslag måtte påvirke, herunder hvordan de 3.000 elevers uddannelsesadfærd ellers ville have set ud, hvis de var fortsat på den gymnasiale uddannelse i fravær af et loft.

Der vurderes imidlertid ikke at være et grundlag for at foretage en konkret vurdering af karakteristika for de forudsatte berørte 3.000 elever.

For at besvare spørgsmålet gives der i stedet to stiliserede regneeksempler, hvor der forudsættes forskellige illustrative antagelser om, hvordan uddannelsesadfærd havde set ud, såfremt de 3.000 elever var fortsat på en gymnasial uddannelse frem for en erhvervsuddannelse.

De to illustrative beregninger tager afsæt i hhv.:

Illustration 1) De 3.000 elever forudsættes at have karakteristika svarende til gennemsnitlige elever. I regneeksemplet lægges det således til grund, at effekten på arbejdsudbuddet og BNP svarer til, at der er 3.000 færre gennemsnitlige gymnasieelever og tilsvarende 3.000 flere gennemsnitlige erhvervsuddannelseselever.

Illustration 2) De 3.000 forudsættes at være elever, der uden et loft på gymnasiet ville gennemføre både en gymnasial uddannelse og en erhvervsuddannelse (dobbeltuddannelse) og have en effekt på beskæftigelsen svarende til en faglært. I regneeksemplet lægges der således til grund, at effekten på arbejdsudbuddet og BNP

svarer til, at 3.000 elever der førhen gennemførte både en gymnasial uddannelse og en erhvervsuddannelse og havde en effekt på beskæftigelsen som en faglært nu har samme beskæftigelseseffekt, men kun har gennemført en erhvervsuddannelse forinden.

Ad 1) De 3.000 er gennemsnitlige gymnasielever

I regneeksemplet lægges det til grund, at der er 3.000 færre gennemsnitlige gymnasielever og tilsvarende 3.000 flere gennemsnitlige erhvervsuddannelseselever pr. år.

De beregningstekniske forudsætninger tager udgangspunkt i Finansministeriets regneprincip for uddannelsens gennemslag på hhv. produktivitet og arbejdsmarkedstilknævning, *jf. Finansredegørelse 2014, kap. 6.*

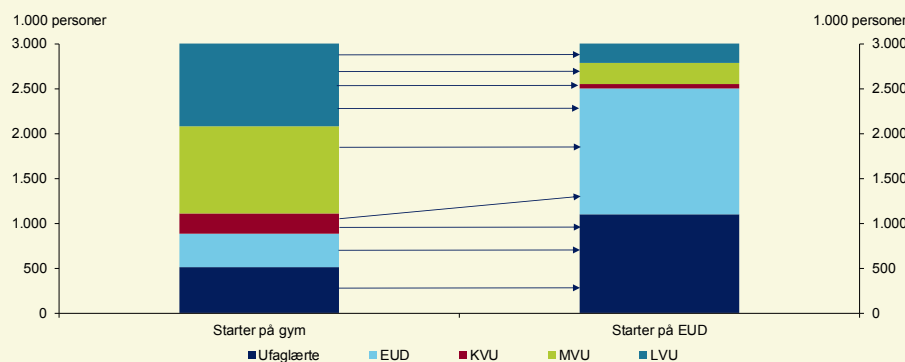
Personer, der starter på gymnasiet, kan falde fra eller gennemføre, og enten stoppe efter gymnasiet eller gå videre til en erhvervsfaglig eller videregående uddannelse. Personer, der starter på en erhvervsuddannelse kan falde fra eller gennemføre og i nogle tilfælde gå videre til en videregående uddannelse. Beregningerne indebærer, at en persons afsluttede uddannelsesniveau har betydning for personens beskæftigelsesfrekvens, både som gymnasieelev og i det alternative scenarium som erhvervsuddannelseselev.

Der vil være en delvis effekt på beskæftigelsesfrekvensen, hvor effekten afhænger af, om personen i sidste ende eksempelvis overgår fra en lang videregående uddannelse (LVU) til en erhvervsuddannelse (eud), fra en mellemlang videregående uddannelse (MVU) til en erhvervsuddannelse (eud) eller fra en erhvervsuddannelse (eud) til ufaglært og så fremdeles med forskellige uddannelsesniveauer.

Det er i den forbindelse lagt til grund, at gymnasieeleverne tager det kortest mulige hop i uddannelsesniveau. Eksempelvis er samtlige LVU'er, MVU'er og KVVU'er i det alternative scenarier bestående personer, som havde en LVU i udgangspunktet. Dette er illustreret i *figur 1.*

Figur 1

Afsluttet uddannelsesnivea: Illustration af hvor de 3.000 gymnasieelever ender, når de i stedet tager en erhvervsuddannelse (eud)

Anm.: Pilene er tegnet med udgangspunkt i, at uddannelsesændringen er så lille som mulig.

Kilde: Finansministeriet.

I dette regneeksempel vil effekterne på arbejdsudbuddet og BNP på kort sigt være positive. Dette skal ses i lyset af, at en gennemsnitlig erhvervsuddannelseselev træder tidligere ud på arbejdsmarkedet end en gennemsnitlig gymnasieelev.

Konkret vurderes effekterne med afsæt i de stiliserede forudsætninger alt andet lige på kort sigt at være, at ca. 6.500 flere personer er i beskæftigelse i 2025.

Dette svarer til, at strukturelt BNP øges med ca. 7¼ mia. kr. i 2025. Produktivitetsvirkningen af tiltaget vurderes at øge strukturelt BNP i 2025 med ca. 2¾ mia. kr. Den samlede kortsigtede effekt på strukturelt BNP vurderes på den baggrund til ca. 10¼ mia. kr. i 2025.

Den positive kortsigtede effekt på produktiviteten skal ses i lyset af en tidligere indtrædelse på arbejdsmarkedet for erhvervsuddannelseselever, mens en gennemsnitlig gymnasieelev først bidrager til produktiviteten efter et længere uddannelsesforløb.

De langsigtede effekter på BNP vil samlet set være negative. Dette kan primært tilskrives et langsigtet fald i produktiviteten, da en gennemsnitlig erhvervsuddannelseselev har et lavere uddannelsesniveau end en gennemsnitlig gymnasieelev og dermed også et lavere produktivitetniveau.

Konkret vurderes effekterne med afsæt i de stiliserede forudsætninger på lang sigt alt andet lige at være et fald i strukturelt BNP svarende til ca. 10¾ mia. kr.

Ad 2) De 3.000 er elever, der gennemfører både en gymnasial uddannelse og en erhvervsuddannelse

I regneeksemplet lægges til grund, at de 3.000 personer er elever, der ellers ville have gennemført både en gymnasial uddannelse og en erhvervsuddannelse (dobbeltuddannelse) og have en effekt på beskæftigelsen svarende til en faglært.

Dvs. at det lægges til grund i regneeksemplet, at dobbeltuddannelse giver samme arbejdsmarkedstilknytning og produktivitet som en erhvervsuddannelse. Den afledte effekt i den stiliserede beregning kan således udelukkende tilskrives virkningen af, at eleverne er på arbejdsmarkedet 3 år tidligere, når de undgår dobbeltuddannelse.

I dette regneeksempel vil effekterne på arbejdsudbuddet og BNP på både kort og lang sigt være positive.

Frem mod 2025 vurderes strukturelt BNP samlet set at stige med ca. 8 ½ mia. kr. Heraf 3 ca. mia. kr. fra øget produktivitet og ca. 5½ mia. kr. fra øget beskæftigelse.

De positive konsekvenser på lang sigt skal ses i lyset af en strukturel forbedring af arbejdsudbuddet og BNP i og med 3.000 personer pr. årgang vil komme tre år tidligere ud på arbejdsmarkedet svarende til den tid de førhen ville have brugt på at gennemføre en gymnasial uddannelse inden erhvervsuddannelsen.

Den samlede langsigtede virkning på strukturelt BNP vurderes til at være ca. 10 ½ mia.kr. Heraf kommer 4 ½ mia. kr. fra produktivitet og 6 mia. kr. fra øget beskæftigelse.

Det skal slutteligt understreges, at der er tale om to stiliserede regneeksempler, hvorfor skønnene er forbundet med stor usikkerhed og derfor skal tolkes varsomt.

De faktiske effekter på arbejdsudbuddet og BNP vil som beskrevet afhænge af hvilke 3.000 elever, der i praksis vil blive berørt af et loft for antallet af gymnasieelever.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister